

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 332

Gospodarka lokalna w teorii i praktyce

Redaktorzy naukowi
Ryszard Brol, Andrzej Sztando,
Andrzej Raszkowski

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2014

Redaktor Wydawnictwa: Anna Grzybowska

Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz

Korektor: K. Halina Kocur

Łamanie: Adam Dębski

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:

www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,

w Dolnośląskiej Bibliotece Cyfrowej www.dbc.wroc.pl

The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,

a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon

http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się

na stronie internetowej Wydawnictwa

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie

wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2014

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-488-2

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk i oprawa:

EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, sp.j.

ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

Spis treści

Wstęp	9
Zbigniew Grzymala: Możliwości wykorzystywania środków pomocowych z UE przez gminy polskie w nowej perspektywie finansowej 2014-2020 .	11
Marcin Broł: Problem efektywności partnerstwa publiczno-prywatnego w świetle teorii agencji	21
Andrzej Raszkowski: Tożsamość terytorialna w odniesieniu do rozwoju lokalnego.....	34
Justyna Danielewicz, Maciej Turała: Fragmentacja polityczna w organach uchwałodawczych polskich gmin – dynamika i zróżnicowanie przestrzenne	44
Anna Jasińska-Biliczak: Instrumenty wspierające sektor małych i średnich przedsiębiorstw na poziomie lokalnym – przykład powiatu nyskiego.....	54
Marian Maciejuk: Ewolucja form organizacyjno-prawnych prowadzenia działalności gospodarczej przez samorząd terytorialny.....	64
Joanna Kosmaczewska: Zakorzenie terytorialne jako czynnik rozwoju lokalnego.....	72
Alina Kulczyk-Dynowska: Turystyka w gminach tatrzańskich ze szczególnym uwzględnieniem roli Tatrzańskiego Parku Narodowego	81
Eliza Farelnek, Wioletta Wierzbicka: Miejska gospodarka lokalna w ujęciu holistycznym.....	91
Marcin Feltynowski: Wykorzystanie systemów informacji przestrzennej w procesach decyzyjnych – analiza decyzji o warunkach zabudowy w gminie Zawidz.....	100
Stefan Zawierucha: O gospodarowaniu odpadami na poziomie lokalnym	112
Cezary Brzeziński: Ekonomiczne konsekwencje polityki przestrzennej na przykładzie gminy wiejskiej Brzeziny	121
Piotr Zawadzki: <i>City placement</i> – nowy trend w działaniach promocyjnych polskich miast	131
Grzegorz Maśloch: Społeczno-gospodarcze uwarunkowania konsolidacji i dekonsolidacji jednostek samorządu terytorialnego w Polsce	140
Sławomira Hajduk: Innowacje w zarządzaniu rozwojem przestrzennym na poziomie lokalnym	149
Ewa M. Boryczka: Koncepcja <i>Town Centre Management</i> w procesie rewitalizacji obszarów śródmiejskich polskich miast	157
Bożena Kuchmacz: Aktywność społeczna jako czynnik rozwoju lokalnego.	168
Janusz Jędraszko: Diagnoza bezrobocia osób niepełnosprawnych w powiecie jeleniogórskim.....	179

Justyna Adamczuk: Media społecznościowe jako narzędzie kreowania wizerunku jednostek samorządowych na przykładzie samorządów lokalnych powiatu jeleniogórskiego	189
Jarosław Klosowski, Sergiusz Najar: Pozycja transgraniczna Jeleniej Góry: korzyści i bariery dla rozwoju	200
Agnieszka Krześ: Rozwój Wrocławskiego Obszaru Metropolitarnego oparty na zasobach endogenicznych – wybrane aspekty	211

Summaries

Zbigniew Grzymała: The possibility of using aid funds from the EU by Polish municipalities in the new financial perspective 2014-2020.....	20
Marcin Broł: Efficiency problem of the public-private partnerships from the perspective of agency theory	33
Andrzej Raszkowski: Territorial identity in terms of local development	43
Justyna Danielewicz, Maciej Turała: Political fragmentation in communal councils in Poland – dynamics and spatial differentiation.....	53
Anna Jasińska-Biliczak: Instruments supporting SMEs sector at the local level – example of the nyski powiat.....	63
Marian Maciejuk: The evolution of organizational and legal forms related to running business activities by local government	71
Joanna Kosmaczewska: Territorial embeddedness as a local development factor	80
Alina Kulczyk-Dynowska: Tourism in Tatra municipalities with particular focus on the role of the Tatra National Park	90
Eliza Farelnik, Wioletta Wierzbicka: Local economy of the city in the holistic perspective	99
Marcin Feltynowski: Use of GIS in decision-making process – analysis of planning permissions in Zawidz commune.....	111
Stefan Zawierucha: About waste management at the local level	120
Cezary Brzeziński: The economic impact of spatial policy on the example of Brzeziny rural community	129
Piotr Zawadzki: City placement – a new trend in promotional activities of Polish towns.....	139
Grzegorz Maśloch: Socio-economic conditions of consolidation and deconsolidation of local government entities in Poland.....	148
Sławomira Hajduk: Innovations in spatial management at the local level.....	156
Ewa M. Boryczka: The concept of <i>Town Centre Management</i> in the urban regeneration process of Polish cities centres	167
Bożena Kuchmacz: Social activity as a factor of local development.....	178
Janusz Jędraszko: Diagnosis of unemployment of people with disabilities in the Jelenia Góra powiat	188

Justyna Adamczuk: Social media as an instrument for the creation of local government image. An example of local government of the jeleniogórski powiat	199
Jarosław Kłosowski, Sergiusz Najar: Transborder positions of Jelenia Góra: benefits and barriers to the development.....	210
Agnieszka Krześ: Development of Wrocław Metropolitan Area based on the endogenous resources – chosen aspects	220

Sławomira Hajduk

Politechnika Białostocka

INNOWACJE W ZARZĄDZANIU ROZWOJEM PRZESTRZENNYM NA POZIOMIE LOKALNYM

Streszczenie: System zarządzania przestrzennego w Polsce przeżywa ogromny kryzys i w związku z tym wymaga istotnych zmian. Przeprowadzona analiza istotnych czynników stymulujących lub hamujących rozwój innowacyjności w gospodarce przestrzennej pozwoliła na wybór najważniejszego sposobu przyczyniającego się do doskonalenia systemu zarządzania rozwojem przestrzennym. Wdrażana infrastruktura informacji przestrzennej INSPIRE jest rozwiązaniem innowacyjnym. Będzie ona sprzyjała prowadzeniu racjonalnego planowania przestrzennego, a w konsekwencji – zagospodarowaniu przestrzennemu. Najistotniejszą jego korzyścią będzie standaryzacja dokumentów planistycznych na wszystkich poziomach administracyjnych oraz wycofanie przestarzałych map zasadniczych. Przyspieszy to procedurę opracowywania nowych planów miejscowych i studiów gminnych oraz aktualizację tych uchwalonych na podstawie ustawy z 1994 roku.

Słowa kluczowe: zarządzanie przestrzenią, innowacyjność, rozwój lokalny, zarządzanie publiczne.

DOI: 10.15611/pn.2014.332.15

1. Wstęp

System zarządzania rozwojem przestrzennym przeżywa obecnie głęboki kryzys na wszystkich poziomach terytorialnych i rządowym. Regulacje prawne tworzy ustawa z 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która była szesnastokrotnie nowelizowana. Złe prawo sprzyja słabości procesu planowania samorządów gmin oraz zanikowi publicznej kontroli procesów przestrzennych i urbanizacyjnych. Brak kontroli planistycznej i niestabilność sytuacji przestrzennej tworzą trudne warunki dla zagranicznych inwestorów i dla inwestycji publicznych. System zarządzania przestrzennego wymaga zatem doskonalenia poprzez innowacyjne rozwiązania. Jednym z nich będzie wdrażana infrastruktura informacji przestrzennej INSPIRE. Najistotniejszą jego korzyścią będzie standaryzacja dokumentów planistycznych na wszystkich poziomach administracyjnych oraz wycofanie przestarzałych map zasadniczych. Przyspieszy to procedurę opracowywania nowych planów miejscowych i studiów gminnych oraz aktualizację uchwalonych na podstawie ustawy z 1994 roku.

Celem artykułu jest zaprezentowanie współczesnych aspektów systemu zarządzania przestrzenią samorządu gminnego w Polsce oraz wstępna identyfikacja, prezentacja i analiza najważniejszych czynników mogących stymulować lub hamować rozwój innowacyjności w gospodarce przestrzennej. Tezę pracy stanowi stwierdzenie, że innowacyjne rozwiązania stają się koniecznością przy doskonaleniu systemu zarządzania przestrzenią w Polsce.

2. Istota systemu zarządzania przestrzenią gminy

Jedną z płaszczyzn systemu zarządzania rozwojem lokalnym i regionalnym jest zarządzanie przestrzenią. Naczelną zasadą tego systemu stała się integracja wymiaru społeczno-gospodarczego z terytorialnym. Aleksander Noworól zwraca uwagę na konieczność synergii działań w obrębie gospodarki przestrzennej i zarządzania rozwojem [Noworól 2012, s. 39-48]. Samorząd gminy powinien zapewnić spójność rozwoju ekonomicznego z przestrzennym zagospodarowaniem poprzez uwzględnianie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego celów i zadań wynikających ze strategii rozwoju gminy.

W literaturze przedmiotu można odnaleźć kilka prób definicji pojęcia zarządzanie przestrzenią. Zarządzanie w gospodarce przestrzennej traktowane jest jako sposób prowadzenia polityki przestrzennej w danej jednostce terytorialnej [Gaczek 2003, s. 15]. Zarządzanie przestrzenią tworzy zespół czynności, na które składają się analizy, prognozy i symulacje zmian istotnych cech przestrzeni planistycznej, pozwalające na przyjęcie strategii optymalnego wykorzystania parametrów tych własności w celu zmaksymalizowania korzyści ekonomicznych i ekologicznych wynikających z opracowania i wdrażania studiów, programów i planów zagospodarowania przestrzennego [Bajerowski 2003, s. 180; Cymerman i in. 2008, s. 36-42]. Zarządzanie rozwojem przestrzennym staje się nowym elementem współczesnej doktryny urbanistycznej [Lorens, Martyniuk-Pęczek 2010, s. 101].

Podsumowując rozważania wszystkich autorów, można stwierdzić, iż zarządzanie przestrzenią jest procesem, który obejmuje zespół czynności zmierzających do racjonalnego kształtowania przestrzeni z wykorzystaniem rachunku symulacyjnego oceny ekonomicznej wykonalności decyzji przestrzennych. Działania te powinny sprzyjać zapewnieniu ładu przestrzennego oraz tworzyć warunki do zrównoważonego rozwoju gminy [Hajduk 2008, s. 174].

3. Determinanty zarządzania rozwojem przestrzennym

Racjonalnie funkcjonujący system zarządzania rozwojem przestrzennym na poziomie lokalnym powinien obejmować pięć najważniejszych obszarów, a to: programowanie, organizacja, marketing, finanse i ewaluacja [Pławgo 2010, s. 8].

Programowanie jest jednym z podstawowych elementów zarządzania rozwojem przestrzennym. W fazie programowania najczęściej kształtowane są charakter i specyfika kolejnych etapów zarządzania przestrzennego. Proces planowania zwykle rozpoczyna się od analizy stanu istniejącego i zjawisk zachodzących w przestrzeni gminy (np. depopulacja). Podstawę programowania stanowi partycypacja społeczna, która wiąże się z zasadą partnerstwa publiczno-prywatnego i społeczeństwa obywatelskiego. Proces programowania powinien kończyć się na opracowaniu nowego lub aktualizacji istniejącego studium gminnego bez formułowania i wdrażania konkretnych planów miejscowych powiązanych ze strategią rozwoju gminy.

Organizacyjną stroną zarządzania przestrzennego tworzą działania sprzyjające inwestycjom i przedsiębiorczości. Rozwój przestrzenny może być skutecznie stymulowany poprzez wydzielenie w ramach struktury urzędu gminy odpowiedniej komórki zajmującej się sprawami gospodarki przestrzennej oraz powołanie gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej. Tworzenie wydziału umożliwi urzędowi gmin sprawniejszą realizację zadań z zakresu planowania przestrzennego. Kolejnym instrumentem organizacyjnym w ramach tworzenia struktur pobudzających rozwój przestrzenny jest powoływanie instytucji wsparcia regionalnego, takich jak: specjalne strefy ekonomiczne, parki i inkubatory przemysłowo-naukowe, centra transferu technologii oraz inicjatywy klastrowe [Tynel 2011, s. 55].

Marketingowe aspekty zarządzania rozwojem przestrzennym polegają na wykorzystaniu informacyjnych i promocyjnych instrumentów służących poprawie konkurencyjności gminy. Konieczne jest przy tym tworzenie przyjaznego klimatu inwestycyjnego. Największym problemem gmin w kreowaniu atrakcyjnej oferty inwestycyjnej jest brak aktualnych planów miejscowych, co zniechęca inwestorów do lokowania kapitału na danym terenie. Tylko 25,5% powierzchni Polski objętych jest planami miejscowymi [Śleszyński 2012, s. 11]. Jeśli gmina posiada obowiązujące plany miejscowe, inwestor nie musi się zgłaszać do gminy po decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a jedynie o wypis i wyrys z planu miejscowego.

Finansowa funkcja zarządzania rozwojem przestrzennym pojawiła się w ustawie z 2003 roku. Obecne opracowania planistyczne na poziomie lokalnym muszą zapewniać nie tylko porządek przestrzenny z uwzględnieniem prawa własności, lecz także następstwa ekonomiczne. W ramach planu miejscowego należy sporządzić prognozę jego skutków finansowych, która wskazuje dochody i wydatki samorządu gminy, będące następstwem ustaleń planu. Nowe podejście do planowania przestrzennego uwzględniające aspekty ekonomiczne, jest obecnie koniecznością wskazującą efekty podjęcia uchwały dotyczącej planu miejscowego. Prognoza skutków finansowych uchwalenia miejscowego planu jest zadaniem rozszerzającym zakres opracowania planistycznego, zwiększa koszty sporządzania planu miejscowego, jednocześnie jednak jest zadaniem uwzględniającym rynkowy charakter gospodarki i wartość ekonomiczną przestrzeni. Bezpośrednie finansowe następstwa planu miejscowego wiążą się nie tylko z możliwością pobierania przez gminy opłaty planistycznej, lecz

także z koniecznością wypłaty odszkodowania w związku z brakiem możliwości korzystania z nieruchomości gruntowej. Pośrednie skutki wejścia w życie planu miejscowego związane są z kosztami wykupienia gruntu i realizacji publicznych inwestycji gminnych, ze zmianą stawki podatkowej od gruntów, budynków oraz możliwością pobierania opłaty adiacenckiej [Hajduk 2008, s. 175].

System zarządzania rozwojem przestrzennym nie może funkcjonować bez odpowiednich mechanizmów ewaluacji. Od 2004 r. GUS monitoruje planowanie przestrzenne i prowadzi badania statystyczne na poziomie gminy. Polegają one na śledzeniu dynamiki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz ocenie zgodności stanu faktycznego z planowanym. Ewaluacja systemu zarządzania przestrzennego gminy powinna uwzględniać wyniki:

- analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy na podstawie wniosków zgłaszanych przez zainteresowane strony,
- oceny aktualności studium gminnego oraz planów miejscowych co najmniej raz w kadencji rady gminy,
- oceny postępów w opracowywaniu planów miejscowych i opracowywaniu wieloletnich programów sporządzania planów miejscowych.

Monitoring przestrzeni powinien umożliwiać diagnozowanie kształtowanych przeobrażeń oraz ciągle prognozowanie kierunków najbardziej prawdopodobnego rozwoju przestrzennego. Operacyjnym narzędziem monitoringu mogą być systemy informacji przestrzennej, zawierające kartograficznie odwzorowany zbiór informacji odniesiony do struktury przestrzeni.

4. Innowacje w zarządzaniu publicznym

Promowanie innowacji w funkcjonowaniu organizacji biznesowych i publicznych jest obecnie jednym z najważniejszych megatrendów. Innowacje w administracji terytorialnej oznaczają gotowość i zdolność struktur organizacji samorządowej do przyswajania, generowania i wdrażania nowych rozwiązań, mogących przyczynić się do usprawnienia jej działań i funkcjonowania. Tym samym innowacyjność jest silnie powiązana z takimi kategoriami, jak adaptacyjność, elastyczność, kreatywność czy przedsiębiorczość. Należy koncentrować uwagę na innowacyjności jako nieprzerwanym procesie generowania i wypróbowywania nowych pomysłów oraz nieustannym doskonaleniu poprzez testowanie pionierskich rozwiązań. Interesującym podejściem, wskazującym na możliwość połączenia samorządu terytorialnego z innowacyjnością, jest koncepcja przedsiębiorców administracyjnych [Zerka 2011, s. 12].

Innowacje w organizacjach publicznych polegają na zastosowaniu w praktyce przez zarządzających instytucją nowej idei w odniesieniu do procesu jej funkcjonowania, zakresu i sposobu działania, organizowania i pracy oraz marketingu. Wprowadzenie nowej idei jest podstawą wyróżnienia odpowiednio innowacji: procesowych, produktowych, organizacyjnych i marketingowych. Sprzyja temu tworzenie

systemu powiązań i zawiązywanie partnerstw celem zwiększenia efektywności działań i podniesienia poziomu szans rozwojowych. Innowacyjność systemu zarządzania w organizacjach publicznych obejmuje najczęściej procesy, jakość, projekty, budżetowanie i pracę kierowniczą oraz metody zarządzania, takie jak *outsourcing*, *lean management*, *reengineering*, *e-government*, *new public management*, *statistical analysis system* (SAS), benchmarking oraz *total quality management* (TQM) [Wiątrak 2011, s. 19].

Zarządzanie przez innowacje zmierza do rozwoju jednostek przez wprowadzenie szeroko pojętych zmian (usprawnień, udoskonaleń, innowacji) głównie w przełomowych obszarach funkcjonowania jednostek. Innowacje są konieczne do osiągnięcia sukcesu na rynku. Tworzą klimat kultury organizacji, który pobudza do zmian. Niezbędna jest otwartość na propozycje usprawnień organizacyjnych, technicznych i technologicznych.

Innowacyjność gminy jest pochodną innowacyjności jej mieszkańców, administracji i przedsiębiorstw działających na jej terenie. Gmina sama w sobie jest tylko „koncernem” lepiej lub gorzej urządzonym, co może sprzyjać lub hamować innowacyjność [Guzik 2004, s. 33]. Najsilniejsze i najbogatsze stają się te ośrodki, które są zdolne do wytwarzania innowacji oraz konkurencyjności jakości i nowością.

Szczególną rolę w zarządzaniu rozwojem lokalnym mogą odegrać systemy geoinformacyjne, umożliwiające bezpośredni dostęp do informacji przestrzennej za pośrednictwem Internetu – zwłaszcza że około 80% danych publicznych zawiera komponent przestrzenny.

5. Rozwiązania innowacyjne w zarządzaniu przestrzennym

W najnowszych i najbardziej popularnych koncepcjach rozwoju lokalnego i regionalnego nacisk kładzie się na innowacyjne czynniki rozwoju. [Noworól 2012, s. 19]. Podkreśla się, że o rozwoju jednostek terytorialnych decydują zasoby endogeniczne, a zwłaszcza zdolność do ich mobilizowania i efektywnego wykorzystania. Pozwala to również umacniać tożsamość terytorialną obywateli. W XXI w. w modelu gospodarki opartej na wiedzy niekwestionowanymi czynnikami strategicznymi rozwoju stają się wiedza i zasoby kapitału ludzkiego. Nurt ten objął również system zarządzania przestrzenią, w którym informacja staje się ważnym uwarunkowaniem rozwoju. Istota i rola informacji wzrosły po światowym uznaniu prac G. Akerlofa, M. Spence’a i J. Stiglitz, zajmujących się „ekonomią informacji”. W świetle tych badań należy uznać, że informacja o zasobach przestrzeni, posiadająca silny komponent lokalizacyjny, nie tylko decyduje o zachowaniu podmiotów, ale może wpływać również na ich decyzje [Cahn, Clemence 2011, s. 17].

Technologie informacyjne są ogromnym wyzwaniem dla zarządzania przestrzenią. Obecnie Polska jest na etapie wdrażania ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej, która stanowi transpozycję dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2007/2/WE z 14 marca 2007 r., ustanawiającej infrastrukturę informacji

przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej – INSPIRE. Nowe wyzwanie związane jest z wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań technicznych. Działania wdrożeniowe inicjatywy INSPIRE prowadzone są w stanie wysokiej niepewności i ryzyka wynikającego z kryzysowego stanu systemu zarządzania przestrzenią, niemniej niepodjęcie ich zagrożone jest dość poważnymi sankcjami [Capellin 2004, s. 31]. Monitoring zagospodarowania przestrzennego wpisuje się w wytyczne dyrektywy INSPIRE. Zgodnie z zasadą interoperacyjności monitoring zagospodarowania przestrzennego może być dostarczycielem danych z jednej strony, a z drugiej ich beneficjentem. Informacje pochodzące z systemu monitoringu zagospodarowania przestrzennego będą zasilaty krajowe zasoby danych przestrzennych, a te z kolei Europejskie Forum dla Przestrzeni [Borsa 2011, s. 24]. Rola informacji jako instrumentu kształtowania przestrzeni stale wzrasta. Planowanie przestrzenne nabiera wymiaru ponadnarodowego. Informacje o obecnym i przyszłym sposobie zagospodarowania przestrzennego, jak i o innych ograniczeniach w zarządzaniu przestrzenią, będą publicznie dostępne w układzie paneuropejskim. Oznacza to, że musi nastąpić proces ujednolicenia metod, systematyki, struktur organizacyjnych i rozwiązań prawnych w tym zakresie. Będzie to sprzyjało procesowi przeprowadzania aktualizacji studiów gminnych i planów miejscowych przez samorządy lokalne.

Skutki działań zmierzających do koordynacji zasad dostępu do informacji przestrzennej będą ingerowały w zawartość dokumentów powstających w wyniku procedur planowania przestrzennego. Ta ingerencja będzie miała na celu koordynację tych procedur w skali europejskiej. Ten nieunikniony proces reform procedur związanych z zagospodarowaniem przestrzennym należy postrzegać jako pewnego rodzaju szansę na przełamywanie barier ograniczających przemiany tego systemu w wymiarze krajowym. O naprawie polskiego systemu zarządzania przestrzenią mówi się od wielu lat, a proces przemian zapoczątkowanych dyrektywą INSPIRE należy uznać za bardzo obiecujący. Podjęcie proponowanych wyzwań w zakresie infrastruktury informacji przestrzennej przyniesie wiele działań naprawczych dotyczących gospodarki przestrzennej. Wycofane zostaną przestarzałe mapy zasadnicze jako tradycyjne „podkłady mapowe” dla opracowań planów zagospodarowania przestrzennego: wojewódzkich i miejscowych. Rysunki planów zagospodarowania przestrzennego będą oparte na graficznych danych referencyjnych (Topograficzna Baza Danych), dostępnych za pomocą Internetu. Obecna przewlekłość procedur planistycznych wynika z konieczności przeprowadzania zgodności ustaleń planów miejscowych ze studium gminnym. Zastąpi to monitoring przestrzenny, który stanowi istotę wprowadzanego systemu infrastruktury przestrzennej. Pojawi się bardzo wiele korzyści z dostępu do danych przestrzennych. Łatwiejsze będzie z nich korzystanie, produkcja danych nie będzie dublowana, dzięki czemu zredukuje się koszty i zaoszczędzi czas. Dokonanie rzetelnych analiz przestrzennych będzie następowało znacznie szybciej, wzrośnie jakość prac analitycznych i decyzji stanowiących. Wdrażanie systemu infrastruktury informacji planistycznej otworzy drogę do szerszej partycypacji publicznej w decydowaniu o sposobie zagospodarowania przestrzennego.

6. Podsumowanie

System zarządzania rozwojem przestrzennym stoi w obliczu nowych wyzwań cywilizacyjnych związanych ze społeczeństwem obywatelskim, informacją i technologią. Procesy wzrostu roli czynników informacyjnych w gospodarce przestrzennej są nieuniknione. Wdrażanie rozwiązania innowacyjnego i efektywnego dla dobra polskiej przestrzeni w postaci INSPIRE będzie owocowało znaczącym zwiększeniem dostępności do informacji przestrzennej ku zadowoleniu wszystkich podmiotów zaangażowanych w zagospodarowanie przestrzeni. W związku z tym pojawia się niepowtarzalna szansa na zogniskowanie wokół tej inicjatywy działań w kierunku naprawy systemu zarządzania przestrzennego. Zmiany te mogą pomóc w przełamaniu swoistego regresu, w jakim znalazło się planowanie przestrzenne, krytykowane za nieskuteczność, wysokie koszty i przewlekłość procedur.

Literatura

- Analiza stanu i uwarunkowań prac planistycznych w gminach na koniec 2010 roku*, red. P. Śleszyński, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN Warszawa 2012.
- Cahn A., Clemence M., *The Whitehall entrepreneur: Oxymoron or hidden army?*, InsideOUT Series, Institute for Government, London 2011.
- Capellin R., *Il ruolo della distanza istituzionale nel processo di integrazione internazionale: l'approccio dei network*, [w:] A. Quadrio Curzio (a cura di), *La globalizzazione e rapporti*, Nord-Est-Sud, Bologna 2004.
- Cymerman R., Bajerowski T., Kryszk H., Kuryj J., Reniger-Biłozor M., Wiśniewski R., Zwirowicz K., Żróbek R., Żróbek S., *Doskonalenie procesów gospodarowania i zarządzania przestrzenią z uwzględnieniem potrzeb informacyjnych*, Seria Przegląd Osiągnięć Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego nr 3, UW-M, Olsztyn 2008, s. 36-42.
- Gaczek W.M., *Zarządzanie w gospodarce przestrzennej*, Oficyna Wydawnicza Branta, Bydgoszcz-Poznań 2003.
- Guzik R., *Przestrzenne zróżnicowanie potencjału innowacyjnego w Polsce*, [w:] *Innowacyjność polskiej gospodarki*, red. M. Gurzyński, R. Woodward, Zeszyty Innowacyjne 2, CASE, Warszawa 2004.
- Hajduk S., *Istota zarządzania rozwojem przestrzennym gminy*, „Problemy Ekologii” 2008, nr 4.
- Noworól A., „Smart governance” a zarządzanie rozwojem w mieście przyszłości, „Czasopismo Techniczne” 2012, nr 1, s.39-48.
- Podstawy teoretyczne gospodarki przestrzennej i zarządzania przestrzenią*, red. Tomasz Bajerowski, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn 2003.
- Rola samorządów gminnych w procesach rozwojowych Polski Wschodniej*, red. B. Pławgo, Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr, Białystok 2010.
- Specjalne Strefy Ekonomiczne po 2020 roku. Analiza dotychczasowej działalności oraz perspektywy funkcjonowania*, red. P. Tynel, Ernst & Young, Warszawa 2011.
- Wiatrak A.P., *Innowacyjność w zarządzaniu organizacjami publicznymi*, „Współczesne Zarządzanie” 2011, nr 1.

- Zarządzanie przestrzenne. Teoretyczne i praktyczne aspekty prognozowania finansowych skutków opracowań planistycznych*, red. T. Bajerowski, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn 2008.
- Zarządzanie rozwojem przestrzennym miasta*, red. P. Lorens, J. Martyniuk-Pęczek, Urbanista, Gdańsk 2010.
- Zerka P., *Innowacyjna administracja: oksymoron czy nowy standard?*, Sprawne Państwo Program Ernst & Young, Warszawa 2011.
- Zmiany metod planowania i potencjalne pola nowych działań w dziale administracji rządowej – budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa, w zakresie gospodarki przestrzennej, wynikające z wdrażania ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej oraz innych pokrewnych przepisów*, red. M. Borska, Instytut Systemów Przestrzennych i Katastralnych SA, Gliwice 2011.

INNOVATIONS IN SPATIAL MANAGEMENT AT THE LOCAL LEVEL

Summary: This article aims to present the current aspects of space management system of the municipal government in Poland and the initial identification, presentation and analysis of the major factors that stimulate or inhibit the development of innovation in spatial management. The implemented infrastructure for spatial information–INSPIRE is an innovative solution. It will be conducive to the conduct of rational planning, and as a consequence – the spatial planning. Its most important benefit will be the standardization of outdated maps. It will speed up the procedure for the development of new local plans and municipal studies and the revision of the adopted ones pursuant to the Act of 1994.

Keywords: spatial management, innovativeness, local development, public management.